

Kardemir, İsdemir, Ford Otosan, Habaş, Gemak, Bosch, Erdemir, Toyota, MMK Metalurji... Son üç buçuk yılda en az 236 metal işçisi iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi

1980 askeri-faşist darbesi sonrası işçi sınıfı üzerinde bir cendere kurulmuştu. Sermaye, devlet ve sarı sendikal düzen işçileri kontrol altında tutuyor ve olası hak-özgürlük mücadelelerini gerektiğinde şiddetle kullanarak dağıtıyordu. 89 Bahar Eylemleri ile başlayan ve Büyük Zonguldak Yürüyüşü ile sona eren süreç bu cendereyi sallamasına rağmen yıkamamıştı...

Yıllardır işçi sınıfının parça parça gösterdiği direnişlerin birikimi geçen ay patlak veren “Metal Fırtınası” ile büyük bir sıçrama yarattı. Bosch işçisinin iradesiyle Türk Metal’in 2 yıllık imzalamak zorunda kaldığı ve maddi olarak görece daha ileri sözleşmenin duyulması ardından Renault işçilerinin iş bırakmasıyla başlayan fırtına otomotiv sektörüne dalga dalga yayıldı. Metal işçilerinin fiili grevleri, direnişlerinin yanında oluşturdukları kurullar ve komiteler artık hiçbir şeyin ne devlet ne sermaye ne de sendikal düzen açısından eskisi gibi yürüyemeyeceğini gösterdi...

Türkiye işçi sınıfı yeni ve farklı bir mücadele dönemine girmiş bulunuyor. Özellikle Bursa ve Kocaeli’nde patlak veren ve şu anlık işkoluna özgü, Türk Metal’e karşı işkolu bazında bir itiraz gibi görünen Metal Fırtınası’nın bu ortamda Türkiye işçi sınıfı içinde yankısını bulması sürpriz olmayacaktır...

Metal işkolunda işçiler çok düşük ücretlerle çalıştırılmaktadır. Oysa bu şirketler geçen hafta İstanbul Sanayi Odası’nın açıkladığı “500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2014” araştırmasında zirvede bulunmaktalar. Sendikalarımızın açıkladığı 1800 TL asgari ücret düzeyinin altında ve civarında yıllardır işçi çalıştıran, işçilerin saat ücretlerine 1 TL zam yapmaya yanaşmayan şirketlerin sıralaması şöyle:

500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2014 / İstanbul Sanayi Odası

Şirket	Sıralama	Üretimden Satışlar
Ford Otosan	İkinci	10,5 Milyar TL
Oyak Renault	Üçüncü	8,8 Milyar TL
Arçelik	Dördüncü	8,5 Milyar TL
İçdaş Çelik	Altıncı	6,4 Milyar TL
İskenderun Demir Çelik	Yedinci	6,2 Milyar TL
Ereğli Demir Çelik	Sekizinci	6,1 Milyar TL
TOFAŞ	Dokuzuncu	6,0 Milyar TL

Diğer yandan mücadele alanımız olan işçi sağlığı ve iş güvenliği, metal işkolunda önemli bir sorun olarak önümüzde durmaktadır. Bu kadar büyük karlara sahip olan şirketler sağlıklı ve güvenli çalışma önlemlerini almamakta işçiler ölümlere, hastalıklara sürüklenmektedir. **Son üç buçuk yılda tespit edebildiğimiz kadarıyla en az 236 metal işçisi yaşamını yitirmiştir.** Meslek hastalıklarına dair ise bir veri bulunmamaktadır. Ancak bu yaşananlar buzdağının sadece görünen yüzüdür. Çünkü metal fabrikaları ve OSB’ler bir çeşit yarı açık cezaevdir. İşçiler toplumdan kopuk, birbirinden yalıtık çalıştırılmakta ve yaşananlar gizlenmektedir...

Son Dört Yılda Metal İşkolunda İş Cinayetleri

Yıl	2012	2013	2014	2015 (20 Haziran’a Kadar)	Ölüm
Ölüm	50	79	82	25	236

2012 yılında en az 50 metal işçisi,
2013 yılında en az 79 metal işçisi,
2014 yılında en az 82 metal işçisi,
205 yılında ise (20 Haziran itibarıyla) en az 25 metal işçisi yaşamını titirdi...

Son 42 Ay / Metal İşçilerinin Ölüm Nedenleri

Neden İşkolu	Düşme	Ezilme Göçük	Patlama Yanma	Elektrik Çarpması	Trafik Servis Kazası	Nesne Çarpması Düşmesi	Kesilme Kopma	Zehirlenme Boğulma	Diğer Nedenler	Ölüm
Metal	28	72	33	21	43	15	5	2	17	236

Ezilme, göçük nedeniyle 72 metal işçisi can verdi: Forklift, kepçe yada vinç altında kalma; üzerine ağır malzeme düşmesi; makineye veya asansöre sıkışma; tamir edilen aracın altında kalma...

Trafik, servis kazası nedeniyle 43 metal işçisi can verdi: Büyük bir çoğunluğu işyerinin tahsis ettiği servisin, az bir kısmı ise aşırı yorgunluktan iş dönüşü özel araçların (otomobil, motosiklet, bisiklet) kaza yapması ve yol üzerinde tamir yaparken...

Patlama, yanma sonucu 33 işçi can verdi: Trafo, kazan ve kimyasal madde patlamaları; eritme işlemleri sırasında yanmalar...

Düşme nedeniyle 28 metal işçisi can verdi: Yüksekte çalışırken düşmenin yanında fabrikalarda uygun yürüme yollarının olmaması sonucu da düşmeler yaşanıyor...

Elektrik çarpması sonucu 21 metal işçisi can verdi: Kablo ve malzemede kaçak; yüksek gerilime temas; trafo ve priz tamirinde...

Diğer nedenlerden dolayı 17 metal işçisi can verdi: İntiharlar ve kalp krizleri diğer nedenlerin hemen hemen tamamını oluşturuyor. İntiharların nedenlerini düzenli ücret verilmemesi, ücret kesintileri ve kredi kartı borcu nedeniyle geçinememe; mobbing ve işten atılma oluşturuyor. Kalp krizleri ise aşırı, uzun ve yoğun çalışmadan kaynaklanıyor... **Bu noktada hatırlatalım. Birçok fabrikada işyeri hekimi, sağlık personeli ve ambulans bulunmuyor...**

Nesne çarpması-düşmesi nedeniyle 15 metal işçisi can verdi: Malzemenin, makinenin parçalanması ya da çarpması; hafif çaplı malzeme düşmesi...

Kesilme, kopma nedeniyle 5 metal işçisi; zehirlenme, boğulma nedeniyle ise 2 metal işçisi can verdi...

Son 42 Ay / Metal İşçi Ölümünün Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Kadın	Erkek	Ölüm
Ölüm	4	232	236

Son üç buçuk yılda 4 kadın ve 232 erkek metal işçisi yaşamını yitirdi. Bilindiği gibi metal güç gerektiren ve erkeklerin yoğun olarak çalıştığı bir işkolu. Yalnız bu durum yan sanayide ve bazı işlerde kadınların çalıştığı gerçeğinin üzerini örtmemeli. Bu noktada can veren 4 metal işçisi kadın hakkında da bilgi verelim:

13 Nisan 2015'te Nurcan Otlu İstanbul M-T Reklam'da çalışırken rahatsızlandı. Rahatsızlığına karşın angarya çalıştırılmak istendi, buna karşı sendikalı oldu. Ardından "iş daralması" gerekçesiyle işten atıldı. Patronun baskısına karşın sendikadan istifa etmeyen işçiler arasında yer alan Otlu, şirket tarafından en angarya işlerde ve soğukta çalıştırılıyordu, hasta olmasına karşın 13 Mart'ta işten atılan Otlu, tedavisi devam ederken hayatını kaybetti. M-T Reklam, geçtiğimiz yıl Birleşik Metal-İş'te örgütlenen 168 işçiyi işten atmıştı...

20 Mart 2014'te 33 yaşındaki Mine Serten Mersin-Akdeniz'de OSB'deki Acar Makina Sanayi Fabrikası işçilerini taşıyan minibüsteydi. Hemzemin geçitte Mersin-Adana seferini yapan yolcu treni çarptı ve yaşamını yitiren işçilerden biri de Serten'di...

15 Mart 2014'te 25 yaşındaki Gamze Buran İzmir Karşıyaka Atatürk OSB'de otomotiv parçaları üreten fabrikanın servisindeydi. Servise belediye otobüsü çarptı...

22 Kasım 2012'de Eda Kızılaslan, İstanbul Dudullu OSB'deki DES Sanayi Sitesi'nde yer alan Nural Metal Yapı Elemanları Sanayi Limited Şirketi'nde muhasebeciydi. Üzerine 3 halatı aynı anda kopan metal kapı düştü. Kapının periyodik bakımı yapılmamıştı...

Son 42 Ay / Metal İşçi Ölümünün Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş	- 14	15 - 17	18 - 27	28 - 50	+ 51	Bilinmiyor	Ölüm
Ölüm	2	9	53	115	15	42	236

Metal işkolunda en çok iş cinayeti yetişmiş emek grubu olan 28-50 yaş arasında gözüktüyor. Yine yetişen emek-grubu olan 18-27 yaş onu takip ediyor...

Diğer yandan ağır bir işkolu olan metalde 51 yaş ve üzerinde de azımsanamayacak sayıda işçi çalışıyor. Bu yaş grubunda yaşanan 15 işçi ölümü Türkiye sosyal düzeninin bir yansımasını veriyor...

Son üç buçuk yılda 11 çocuk işçi metal işkolunda yaşamını yitirdi... Ki 14 yaş ve altı yaş grubunun herhangi bir işte çalışması dahi yasak...

2 Eylül 2014'te 15 yaşındaki Enes Alkan İstanbul Pendik Sanayi sitesinde yandı...

25 Nisan 2014'te 16 yaşındaki İbrahim Can Duran Bursa İnegöl Metal Sanayi Sitesi'ndeki bir demir doğrama atölyesinde işyerine malzeme getiren kamyonundan demirleri indirirken devrilen 2 ton demirin altında kaldı...

29 Eylül 2013'te 13 yaşındaki Sami Kozan Kahramanmaraş Türkoğlu'nda demir doğrama işi yapan kaynak atölyesinde tır kasasına kaynak yaparken patlama sonucu yaşamını yitirdi...

28 Eylül 2013'te 17 yaşındaki Ali Karkaş'a çıraklık yaptığı Manisa Turgutlu Fatih Küçük Sanayi Sitesi'ndeki motosiklet tamirhanesinden öğle yemeği için evine motosikletle dönerken otomobil çarptı...

18 Eylül 2013'te 17 yaşındaki İlhan Yiğit'in üzerine Çorum'da bobinajcı dükkanında çalışırken tamir etmek için yükseğe bırakılan su motoru düştü...

12 Eylül 2013'te 17 yaşındaki stajyer Faruk Dumlupınar Denizli'de asansöre bakım yaparken elektrik çarptı ve kabinle tavan arasında sıkıştı. Makina MO açıklamasında "stajyer öğrenci muhtemelen sigortasız, asansör 30 yıllık, ehil kişilerin bakım yapması lazım, olayda ihmal var" tespitinde bulundu...

15 Ağustos 2013'te 16 yaşındaki Abdülkerim Karadöl Kahramanmaraş Küçük Sanayi Sitesi'nde çelik tencere fabrikasında zemin katında yapılan tencereleri 3'üncü kattaki depoya taşıırken yük asansörünün halatı koptu, asansör üstüne düştü...

29 Temmuz 2013'te 17 yaşındaki Hüseyin Ceylan Uşak Sivashlı'da çırak olarak çalıştığı sanayi sitesindeki tamirci dükkanına giderken araba çarptı...

14 Temmuz 2013'te 10 yaşındaki Ökkeş Gögebakan Gaziantep Nurdağı Sanayi sitesinde çalışırken ezilerek can verdi...

19 Haziran 2013'te 16 yaşındaki kalfa Süleyman Yörük İzmir Ödemiş Sanayi Sitesi'nde kamyon tamir ederken yandı...

4 Nisan 2012'de 17 yaşındaki çırak Abidin Altay Adana'da demir doğrama atölyesinde çalışıyordu. Apartmanda pencere demiri indirirken kabin kapısı olmayan asansörde katlar arasına sıkıştı...

Son üç buçuk yılda 3 göçmen metal işçisi yaşamını yitirdi... Metal, göçmen işçilerin kaçak olarak çalıştırıldığı da bir işkolu. Afgan, Pakistanlı, Suriyeli, Koreli, Türkmen, İranlı...

5 Kasım 2014'te 28 yaşındaki Afgan işçi Gulbidin Üzbek, İstanbul Ataşehir'de çalıştığı yağ presleme fabrikasında presleme makinesinde parçalandı. Cenazesini Afgan Yardımlaşma Derneği aldı...

2 Kasım 2014'te 27 yaşındaki Pakistanlı işçi Yasir İkbâl, İstanbul'da çalıştığı Enes Makina'da ezildi...

20 Mart 2014'te 33 yaşındaki Suriyeli işçi Halil A., Şanlıurfa'da bir akaryakıt istasyonunun çatısına alüminyum işi yaparken elektrik çarptı...

Son 42 Ay / Metal İşçi Ölümünün Şehirlere Göre Dağılımı

Şehir	Ölüm	Şehir	Ölüm	Şehir	Ölüm	Şehir	Ölüm	Şehir	Ölüm
İstanbul	29	Kayseri	9	Muğla	4	Zonguldak	2	Giresun	1
Kocaeli	24	Manisa	8	Denizli	3	Afyon	1	Niğde	1
Bursa	15	Hatay	7	Adıyaman	2	Artvin	1	Siirt	1
İzmir	15	Konya	7	Balıkesir	2	Aydın	1	Sivas	1
Gaziantep	12	Adana	6	Çorum	2	Bartın	1	Şanlıurfa	1
Antalya	11	Karabük	6	Düzce	2	Bolu	1	Şırnak	1
Mersin	11	Tekirdağ	6	Kahramanmaraş	2	Burdur	1	Tokat	1
Samsun	11	Sakarya	5	Kırıkkale	2	Diyarbakır	1	Uşak	1
Ankara	10	Eskişehir	4	Osmaniye	2	Erzincan	1	Yozgat	1

Son üç buçuk yılda metalde yaşanan iş cinayetleri ile "metal fırtınası"nın yaşandığı şehirler örtüşüyor...

29 ölüm İstanbul'da; 24 ölüm Kocaeli'nde; 15'şer ölüm Bursa ve İzmir'de; 12 ölüm Gaziantep'te; 11'er ölüm Antalya, Mersin ve Samsun'da; 10 ölüm Ankara'da; 9 ölüm Kayseri'de; 8 ölüm Manisa'da; 7'şer ölüm Hatay ve Konya'da; 6'şar ölüm Adana, Karabük ve Tekirdağ'da; 5 ölüm Sakarya'da; 4'er ölüm Eskişehir ve Muğla'da; 3 ölüm Denizli'de; 2'şer ölüm Adıyaman, Balıkesir, Çorum, Düzce, Kahramanmaraş, Kırıkkale, Osmaniye ve Zonguldak'ta; 1'er ölüm ise Afyon, Artvin, Aydın, Bartın, Bolu, Burdur, Diyarbakır, Erzincan, Giresun, Niğde, Siirt, Sivas, Şanlıurfa, Şırnak, Tokat, Uşak ve Yozgat'ta yaşandı...

Metal işçilerinin örgütlenme, sendika seçme veya kurma özgürlüğüne saygı gösterilsin...

Metal işçilerinin son 15 yılda düşen reel ücretleri yükseltsin...

Eylemlere katıldığı için hiçbir işçi işten atılmasın ve atılanlar geri alınsın...

Fabrikalarda çalışma koşulları düzeltilsin ve işçi sağlığı iş güvenliği önlemleri alınsın...

İletişim

<http://www.guvenlicalisma.org>

<http://www.facebook.com/guvenli.calisma>

<https://www.facebook.com/iscinayeti>

<http://twitter.com/guvenlicalisma>

guvenlicalisma@gmail.com

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi